

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Херсонський інститут

Кафедра менеджменту організацій

Затверджую:
Директор ПРАТ «ВНЗ»
«МАУП» *В. Діденко*
2022 р.

Схвалено на засіданні кафедри
Менеджменту та економіки
Протокол № 6 від 21 січня 2022 р.
Завідувач кафедри *Л. Назаренко* Л.М. Назаренко

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи антикризового управління

спеціальності: 073 Менеджмент
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня першого (бакалаврського)
(назва освітнього рівня)

освітньої програми: Менеджмент
(назва освітньої програми)

спеціалізації: Економіка та управління бізнесом

Херсон МАУП 2022

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Назаренко Людмила Миколаївна, д.п.н., доцент, професор кафедри менеджменту та економіки

Викладач:

Назаренко Людмила Миколаївна, д.п.н., доцент, професор кафедри менеджменту та економіки

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри менеджменту та економіки

Протокол від 21 січня 2022 р. № 6

Завідувач кафедри *Л. Назаренко* (підпис) Л.М. Назаренко

Силябус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми «Менеджмент»
(назва освітньої програми)

___ . ___ . 20__ р.

Керівник (гарант) освітньої програми *Л. Назаренко* (підпис)

Силябус перевірено

___ . ___ . 20__ р.

Заступник директора *В. П. Вишневецький* (підпис) В. П. Вишневецький

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис), « _____ » _____ 20__ р., протокол № _____ (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис), « _____ » _____ 20__ р., протокол № _____ (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис), « _____ » _____ 20__ р., протокол № _____ (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис), « _____ » _____ 20__ р., протокол № _____ (ПІБ)

**ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
Херсонський інститут
Кафедра менеджменту та економіки**

Назва дисципліни	Основи антикризового управління
Викладач (-і)	Назаренко Людмила Миколаївна
Портфоліо викладача (-ів)	https://maup.net.ua/kafedry/menedzhmentu-organizacij/sklad-kafedry
Контактний тел.	+38(066)-110-83-23
Е-mail:	lyudmyla.nazarenko@gmail.com
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.net.ua/kafedry/menedzhmentu-organizacij/vybirkovi-dyscypliny
Консультації	<i>п`ятниця, 2 години, 13.10-14.30, ауд.106</i>

Коротка анотація до дисципліни.

Мета: формування знань, умінь, навичок, особистісних якостей, необхідних для управління у кризових ситуаціях, оволодіння досвідом розв'язання складних завдань стратегічного значення в ринкових умовах, забезпечення системи управління, адекватної вимогам сучасної економічної ситуації.

Завдання: викладення знань з основних аспектів теорії управління у кризових ситуаціях; ознайомлення з досвідом антикризового управління за літературними джерелами зарубіжних авторів; розвинення і вдосконалення особистих якостей студентів – майбутніх менеджерів, які потрібні в управлінській діяльності у кризових ситуаціях.

Формат курсу: очний (*offline*)

Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Табл.1

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
КК1 – Здатність розв'язувати складні, спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері управління або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів менеджменту, які характеризується комплексністю і невизначеністю умов	Повністю. Співвідноситься з метою курсу.	Поточне (семінар з індивідуальною роботою)
ЗК1- Здатність проведення досліджень на відповідному рівні	Співвідноситься з метою курсу	Поточне (семінар з індивідуальною роботою)
ЗК5 - Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.	Співвідноситься з метою курсу	Поточне (семінар з індивідуальною роботою)
ЗК 7 - Здатність до адаптації,	Повністю.	Поточне (семінар з

креативності, генерування ідей та дій у новій ситуації.	Співвідноситься з метою курсу.	індивідуальною роботою)
ЗК8 - Уміння критично оцінити пропоновані варіанти управлінських рішень і розробити та обґрунтувати пропозиції щодо їх вдосконалення з урахуванням критеріїв соціально-економічної ефективності, ризиків і можливих соціально- економічних наслідків	Повністю. Співвідноситься з метою курсу.	Поточне (семінар з індивідуальною роботою)
ЗК9 - Здатність діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально і свідомо.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Поточне (семінар-круглий стіл)
ФК3 - Уміння використовувати законодавчі та інші нормативні акти державного і регіонального рівнів	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар з індивідуальною роботою)
ФК4 - Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар у формі дебатів)
ФК6 - Уміння розробляти корпоративну стратегію організації, визначати стратегічні альтернативи розвитку організаційних систем, забезпечувати на стадії планування високий рівень збалансованості її складових елементів.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар з індивідуальною роботою)
ФК7 - розраховувати показники результативності функціонування виробничих систем; самостійно приймати управлінські рішення на основі аналізу і оцінки економічної ситуації; самостійно освоювати новітні методи та методологію організації, планування та управління виробничими процесами на підприємстві.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар з індивідуальною роботою)
ФК8 - Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Підсумкове (іспит у формі оцінювання тексту наукового проєкту та усного виступу-презентації)
ФК9 - Уміння за результатами аналітичної діяльності визначати стратегію конкурентних переваг, обирати оптимальну корпоративну стратегію з урахуванням прийняттого	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Підсумкове (іспит у формі оцінювання тексту наукового проєкту та усного виступу-презентації)

рівня ризику		
ФК10 - Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Підсумкове (іспит у формі оцінювання тексту наукового проєкту і усного виступу-презентації)
ФК11 - Розуміти принципи права та використовувати їх у професійній діяльності.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Підсумкове (іспит у формі оцінювання тексту наукового проєкту та усного виступу-презентації)
СК-1. Знання інноваційних теорій і концепцій виникнення економічних кризз аспекті завдань антикризового управління.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Підсумкове (іспит у формі оцінювання тексту наукового проєкту та усного виступу-презентації)
СК-3. Знання зовнішніх та внутрішніх факторів впливу на розвиток криз, та методології їх виявлення	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Підсумкове (іспит у формі оцінювання тексту наукового проєкту та усного виступу-презентації)

Тривалість курсу. 120 годин (4 кредити ЄКТС), з них: 52 години аудиторної роботи, 68 годин самостійної роботи

Статус дисципліни: обов'язкова

Пререквізити: Курс «Теорія організації» безпосередньо пов'язаний із дисциплінами: «Управління персоналом», «Методи та технології прийняття управлінських рішень», «Основи корпоративного управління», «Техніка адміністративної діяльності».

Технічне й програмне забезпечення /обладнання – мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення аудиторних занять, доступ студентів до Інтернету.

Політика курсу:

- Передбачає роботу в команді.
- Виконання завдань у встановлений термін.
- Відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- Дотримання академічної доброчесності (Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента - відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату).

- Презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними.

- Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Зміст дисципліни: Курс складається з **двох змістових модулів**. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та семінарської/практичної частин:

- **Змістовий модуль 1** «Теоретичні основи антикризового управління» (лекційні теми 1-6, семінарські теми 1-4);

- **Змістовий модуль 2** «Тактичні аспекти антикризового управління» (лекційна тема 7-17, семінарські теми 5-9);

Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації.**

При викладанні **лекційного матеріалу** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-дискусії, лекції-аналіз конкретної ситуації.

Лекція-дискусія - метод групового обговорення проблеми з метою з'ясування істини шляхом зіставлення різних думок, спосіб організації спільної діяльності з метою інтенсифікації процесу ухвалення рішення в групі.

Лекція-аналіз конкретної ситуації нагадує лекцію-дискусію: на обговорення викладач виносить не питання, а конкретну ситуацію (т. зв. мікроситуації, які демонструються аудиторії усно або у вигляді відео-запису тощо). Викладач активізує діалог за допомогою спеціально спрямованих запитань, підказок, зіставленням різних поглядів, а іноді й їх зіткненням.

Семінарські/практичні заняття присвячуються виконанню кейсів, розгляду конкретних ситуацій, роботі в командах (малих групах) з презентацією результатів (у тому числі із застосуванням рольових ігор з демонстрацією набутих навичок).

Ви працюєте з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет (*див. рекомендовану літературу*), під час занять виконуєте усні та письмові завдання, виступаєте з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально, моделюєте поведінку у конкретних професійних ситуаціях. Програмою курсу передбачено такі проекти:

- виступ за темою індивідуального завдання-кейса у формі презентації (*критерії оцінювання див.: Робоча навчальна програма дисципліни, п.п. 7.3.*).
- виступ-інформування за темами семінарських занять;
- семінар з індивідуальною та груповою роботою;
- семінар у формі дебатів.

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	6	6	11	11
Робота на семінарському занятті	5	4	20	5	25
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	21	1	21	1	21
Разом	-		52		62
Максимальна кількість балів:			114		
114:100=1,14. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:1,14 = загальна кількість балів.					

Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота включає дослідження електронних джерел, пошук друкованих публікацій (наукові праці, статті у періодичних виданнях, документи, офіційні звіти, статистичні матеріали, законодавчі та інші нормативно-правові акти за дисципліною).

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали

- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 5 балів.

Форми проведення поточного, рубіжного (модульного) контролю та критерії оцінювання.

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських заняттях у формі: семінарів-круглих столів та семінарів з індивідуальною роботою. Під час поточного контролю оцінюються такі компоненти:

- повнота відповіді – 2 бали;
- аналіз різних точок зору, джерел літератури, підходів до вивчення проблеми (питання) – 2 балів;
- вільне володіння інформацією, відповіді на додаткові запитання – 1 бали.

Максимальна кількість балів - 5 балів.

Рубіжний (модульний) контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді виконання індивідуальних завдань-кейсів у формі презентації за тематикою самостійного вивчення матеріалу відповідного змістового модуля (5 хв. зі слайдами). Під час рубіжного (модульного) контролю оцінюються такі компоненти:

- слайди до презентації – 5 балів
- повнота розкриття теми, висвітлення сучасної проблематики, аналіз різних концепцій, підходів, ідей – 6 балів
- якість оформлення бібліографічних даних, науковий стиль – 5 балів
- самостійність та креативність – 5 балів

Максимальна кількість балів - 21 балів.

Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Іспит. Студенти виконують тестові завдання (див. *Робоча навчальна програма дисципліни*).

Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю (див.: *Робоча навчальна програма дисципліни, п.п. 7.4*).

Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D		
60-67	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова):

1. Борзенко В.І. Антикризове управління: навчальний посібник / В.І. Борзенко – Х.: Видавництво Іванченка.І С., 2016. – 232 с.
2. Кульчій І.О. Антикризове управління: навчальний посібник / І.О. Кульчій. – Полтава: ПолтНТУ, 2016. – 120 с.
3. Антикризове управління: навч.-мет. посіб. для самостійної роботи / уклад. Птахіна

- О.М.; Держ. закл. „Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, – Старобільськ : Видво ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2017. – 164с.
4. Черненко В.А. Антикризове управління: підручник і практикум для академічного бакалаврату / В.А. Черненко, Н.Ю. Шведова. — М.: Видавництво Юрайт, 2015. — 409 с.
 5. Мелеганич Г. Антикризове управління: навчально-методичні рекомендації / Г. Мелеганич; Ужгород. нац. ун-т. – Ужгород, 2015. – 48 с.

Додаткова

1. Андренко Тюріна Н.М. Антикризове управління: навч. посіб. / Н.М. Тюріна, Н.С. Краватка, І.В. Грабовська. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 448 с.
2. Антикризове управління економічною безпекою в умовах викликів фінансово-економічної глобалізації (державний і регіональний виміри): монографія / М.А. Хвесик, А.В. Степаненко, О.М. Ральчук, Й.М. Дорош. – Донецьк: Юго-Восток, 2010. – 324 с.
3. Антикризове управління на вітчизняних та закордонних підприємствах: теорія, діагностика кризового стану, соціально-економічні аспекти управління: монографія / О.І. Линник, Р.Ф. Смоліков, І.А. Юр'єва. – Харків: НТУ «ХПІ», 2013. – 543 с.
4. Комарницький І.Ф. Антикризове управління підприємством: теорія та практика: навч. посіб. / І.Ф. Комарницький, Ю.О. Терлецька. – Чернівці: ЧНУ, 2010. – 243 с.
5. Кривов'язюк І.В. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. / І.В. Кривов'язюк. – К.: Кондор, 2012. – 366 с.
6. Скібіцький О.М. Антикризоровий менеджмент: Навч. посібник. / О.М. Скібіцький. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 568 с

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ, ОСНОВИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ Навчальні матеріали онлайн (pidru4niki.com)
https://pidru4niki.com/11340124/finansi/antikrizove_upravlinnya_pidpriyemstvom
2. Ковалевська А.В. Антикризове управління підприємством <https://www.kname.edu.ua> 2015 печ. 188Л
KL_AUP.pdf (kname.edu.ua)

V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Основи антикризового управління»

Разом: 120 год., з них 34 год. – лекції, 18 год. – семінарські заняття

Кількість балів за семестр	114 балів							
Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II				
Назва модуля	Теоретичні основи антикризового управління (52)			Тактичні аспекти антикризового управління (62)				
Лекції	1-2 (2 бал)	3-4 (2 бал)	5-6 (2 бал)	7-8 (2 бал)	9-10 (2 бал)	11-12 (2 бал)	13-15 (3 бал)	16-17 (2 бал)
Теми лекцій	Антикризове управління фірмою	Маркетинг у системі антикризового управління	Управління фінансами в умовах кризи	Інформаційні технології в системі антикризового управління	Методи антикризового управління	Управління змінами	Системи забезпечення антикризового управління	Попередження кризових ситуацій
Семінарські і практичні	1 (10 бал)	2 (10 бал)	3-4 (20 бал)	5 (10 бал)	6 (10 бал)	7 (10 бал)	8 (10 бал)	9 (10 бал)
Теми семінарських занять	Ознаки та критерії класифікації кризових явищ.	Характеристика потенційної, прихованої та реальної кризи.	Контролінг як інструмент антикризового управління	Життєвий цикл конкурентних переваг підприємства.	Значення стратегічного планування для організації антикризового	Значення стратегічного планування для організації антикризового	Вибір та в значення стратегічних альтернатив діяльності під	Сутність, функції та вигоди стратегічного планування.
Самостійна робота	1 (5 балів)			1 (5 балів)				
Поточний контроль	модульна контрольна робота №1 (21 бал)			модульна контрольна робота №2 (21 бал)				
ІНДЗ	1 (30 год)							
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 1,14							